

การพัฒนาแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม
สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี*
THE MODEL DEVELOPMENT ADMINISTRATIVE FOR STUDENT CARING
AND SUPPORT SYSTEM OF SECONDARY SCHOOL UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3
NONTHABURI PROVINCE

ภัตสร อรุณศรี

Pusson Arunsri

นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ

Nitwadee Jirrotephinyo

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Western University, Thailand

E-mail: joom8502@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี 2) พัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี โดยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าพิสัย ค่าควอไทล์ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านเจตคติและทัศนคติของผู้เกี่ยวข้อง ด้านความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผล และด้านการปรับปรุงพัฒนา 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจ

* Received 23 August 2020; Revised 12 November 2020; Accepted 14 November 2020

ทัศนคติที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการประเมินการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อไป 3) ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การบริหาร, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนมัธยม

Abstract

The objectives of this research article were: 1) to study factor of the model development administrative for student caring and support system of Secondary School under The Secondary Educational Service Area Office 3, Nonthaburi Province, 2) to develop of the model development administrative for student caring and support system of Secondary School under The Secondary Educational Service Area Office 3, Nonthaburi Province, and 3) to evaluation suitable and feasibility of the model development administrative for student caring and support system of Secondary School under The Secondary Educational Service Area Office 3, Nonthaburi Province, By research in 3 steps: 1) to study the manage of student caring and support system. 2) to develop of the model development administrative for student caring and support system using the Delphi technique. and 3) to evaluation suitable and feasibility of the model development administrative for student caring and support system of Secondary School under The Secondary Educational Service Area Office 3, Nonthaburi Province. From 108 administrators, the statistics used for data analysis were percentage, range, quartile, mean, standard deviation and factor analysis. The results were found that 1) the model administrative for student caring and support system of Secondary School under The Secondary Educational Service Area Office 3, Nonthaburi Province, are 6 factor including opinion and attitude, understanding, participation, process of student caring and support system and improvement development. 2) Development for the model administrative for student caring and support system of Secondary School under The Secondary Educational Service Area Office 3, Nonthaburi Province, concerned persons must have knowledge, understanding, good attitude, and participate in the development of student caring and support system and there is continuously evaluated for further improvement and development. 3) The degree of feasibility for student

caring and support system of Secondary School under The Secondary Educational Service Area Office 3, Nonthaburi Province, overall and each item was very level.

Keywords: A Development of Model, Administrative, Students Caring and Support System, Secondaries Schools.

บทนำ

จากสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ติดเกมส์ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร ทะเลาะวิวาท ขาดความอบอุ่นในครอบครัวเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดจุดเน้นประการหนึ่งคือ ให้โรงเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สพฐ. ในฐานะที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ได้เล็งเห็นว่าภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนอย่างมาก กระทรวงศึกษาธิการการแก้ไขปัญหานี้ วิธีการหนึ่งคือ นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาดำเนินการอย่างจริงจังอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากการติดตามและประเมินผลพบว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่เด็กและเยาวชนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมอบหมายให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน (ฉก.ชน.สพฐ.) ดำเนินการขับเคลื่อน โดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในเชิงการบริหารที่สำคัญ สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และ 5) การส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

บทบาทของครูที่ปรึกษาและบุคลากรอื่น ๆ มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้านการดูแล การให้การปรึกษาด้านวิชาการการแก้ไขพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ติงามเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพดี เก่ง มีความสุข แต่ใน

ปัจจุบันครูมักให้ความสำคัญกับเรื่องวิชาการมากกว่า โดยมอบหมายหน้าที่การอบรมดูแลและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนให้แก่ครูในฝ่ายปกครองหรือครูแนะแนว ซึ่งไม่ถูกต้อง ภาระดังกล่าวข้างต้นเป็นหน้าที่ของครูทุกคนที่ต้องปฏิบัติในการปฏิรูปวิชาชีพครูสู่ครูมืออาชีพอย่างแท้จริง จึงต้องพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณภาพและมีมาตรฐานวิชาชีพตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา ที่ระบุไว้ในมาตรฐานสามัญศึกษาว่าครูมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนคือ การมีความรัก ความเอื้ออาทร เอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์ และสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้งจะแนะนำและร่วมแก้ปัญหาของนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายเท่าที่ควรทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนหรือครูบางคนไม่มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินงานหรือทำกิจกรรม ครูบางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักเรียน คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะขาดการประสานงานในการปรึกษาหารือ (เทอดศักดิ์ ถาวรสุทธิ, 2546) นอกจากนี้สายัณห์ พรหมใส ได้พบสภาพปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง คืออัตราส่วนการรับผิดชอบของครูกับนักเรียนมากทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง รองลงมาคือขาดความร่วมมืออย่างจริงจังจากครูและนักเรียน และอาจารย์ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ทั่วถึง (สายัณห์ พรหมใส, 2548) ส่วนธัญพร ทอดล และคณะ ทำการศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อระบบการดูแลช่วยเหลือที่แตกต่างกัน (ธัญพร ทอดล และคณะ, 2545)

จากปัญหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่ประสบความสำเร็จและไม่สามารถแก้ปัญหานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนเพื่อให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ถูกมองข้ามไป และก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่มีข่าวเกิดขึ้นทุกวันกับเด็กนักเรียน เมื่อเปลี่ยนผู้บริหารใหม่ นโยบายในการบริหารจะเปลี่ยนไปและไม่เห็นความสำคัญของงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกับโรงเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ปัจจุบันบริบทและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีสิ่งที่เปลี่ยนไปในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านบวกและด้านลบ ผู้บริหารจะจัดการ

อย่างไร พัฒนาอย่างไร เพื่อให้การบริหารการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสม โดยการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 21 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความคิดเห็นด้วยกระบวนการเทคนิคเดลฟาย โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เพื่อหาความสอดคล้องจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน โดยคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญคือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมที่ได้รับรางวัลด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น ศึกษานิเทศก์ หรือผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี จากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมและครูที่ดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนละ 3 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V., & Morgan, D. W, 1970) ได้ตัวอย่างจำนวน 108 คน ด้วยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, R., 1967)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรสำหรับขั้นตอนที่ 2

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมที่ได้รับรางวัลด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น ศึกษานิเทศก์ หรือผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 147 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมที่ได้รับรางวัลด้านระบบดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น ศึกษานิเทศก์ หรือผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่คัดเลือกโดยเจาะจง จำนวน 21 คน

2. ประชากรสำหรับขั้นตอนที่ 3

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการ และครู ที่ดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 47 โรงเรียน จำนวน 147 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการและครูดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V., & Morgan, D. W, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิดแบบไม่มีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 องค์ประกอบรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

2. แบบสอบถามความคิดเห็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 องค์ประกอบของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 120 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ หรือค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้เท่ากับ 0.986

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อแจ้งรายละเอียดก่อนดำเนินการไปสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ส่งหนังสือขอบคุณ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมที่ได้รับรางวัลด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น ศึกษานิเทศก์ หรือผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยติดตามและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายสถานศึกษา นำหนังสือแนะนำตัวพร้อมแบบสอบถามขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และส่งหนังสือขอบคุณ ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) และการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ด้านเจตคติและทัศนคติของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ครูที่ปรึกษาต้องมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน และผู้บริหารได้ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติผู้บริหารและครูในโรงเรียนไปสู่ความรับผิดชอบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นองค์รวม 2) ด้านความเข้าใจ ได้แก่ สมาคมผู้ปกครองและครูมีความเข้าใจกันและกันในการป้องกันปัญหาซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาปัญหาพฤติกรรมปัญหาทางจิตเวช เพื่อให้สามารถคัดกรองเด็กที่เริ่มมีปัญหาให้การดูแลเด็กเบื้องต้นและสามารถร่วมมือกับทีมจิตเวชในการดูแลรักษาฟื้นฟูในโรงเรียน และผู้บริหารควรปรับครูให้เหมาะสมกับชั้นเรียนของเด็ก 3) ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานระบบดูแลนักเรียน โรงเรียนควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมกับครูที่ปรึกษา และโรงเรียนควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองตามแบบ (SDQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) 4) ด้านกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ โรงเรียนควรพัฒนาการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนพัฒนาการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน และโรงเรียนควรพัฒนาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 5) ด้านการประเมินผล ได้แก่ โรงเรียนประเมินผลและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริม นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลต่อผู้บริหาร และสถานศึกษามีการนิเทศติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และ 6) ด้านการ

ปรับปรุงพัฒนา ได้แก่ โรงเรียนควรนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติให้มีการพัฒนาได้เต็มประสิทธิภาพ และครูผู้สอนและผู้บริหารควรนำปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมา ปรับปรุงแก้ไข

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจ ทศนคติที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการประเมินการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

3. ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านเจตคติและทัศนคติของผู้เกี่ยวข้อง ด้านความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผล และด้านการปรับปรุงพัฒนา เป็นไปตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สรุปไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองงามและเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณฺณศรีศรีพันธุ์วัฒน์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองของนักเรียนโรงเรียนพร้าวิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ 1) การวางแผนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและปัญหารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน โดยการประชุมครูที่ปรึกษาพร้อมทั้งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหาและประชุมครูเพื่อวางแผนแก้ปัญหา โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานสร้างรูปแบบระบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การ

ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วยการสร้างนวัตกรรม เพื่อใช้ในการพัฒนารูปแบบ จำนวน 3 นวัตกรรม ได้แก่ การสร้างเกณฑ์การคัดกรองและแบบคัดกรอง โปรแกรมพรวัดคัดกรอง และคู่มือการใช้งานโปรแกรมพรวัดคัดกรอง 3) การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน และ 4) การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้รูปแบบมีประสิทธิภาพ (บุญศรีศรี พันธ์วัฒนา, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุติ ปันงา ได้ศึกษาเรื่องพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอนุบาลวัดไชยชุมพลชนะสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการและการวางแผนมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูในการดำเนินงาน 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน ครูที่ปรึกษาดำเนินงานตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ 2.1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2.2) การคัดกรองนักเรียน 2.3) การส่งเสริมนักเรียน 2.4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 2.5) การส่งต่อ 3) ด้านการกำกับติดตามประเมินและรายงาน มีการรายงานผลการดำเนินงานอย่างละเอียดและนำผลการประเมินมาใช้ในปรับปรุงพัฒนางาน 4) ด้านบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการให้คำแนะนำและดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ปัญหาที่พบจากการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือการวางแผนการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหาร มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและเรื่องงบประมาณ ครูและบุคลากรขาดเทคนิคความรู้ในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การกำกับติดตามขาดความต่อเนื่อง ผู้ปกครองให้ความร่วมมือค่อนข้างน้อย แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการเตรียมการวางแผนในระยะยาวและจัดสรร งบประมาณในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเพียงพอ ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา ควรมีการติดตามการทำงานเป็นระยะ ๆ ควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองเข้าประชุมงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง (ยุติ ปันงา, 2554)

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการประเมินการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อไป เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องมีเจตคติและทัศนคติที่ดีกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อความกระตือรือร้นและมุ่งมั่นในการแก้ปัญหา และช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มความรู้ความสามารถ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างถูกต้องเพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการดำเนินงานต้องมีความเชื่อมโยงกับส่วนที่เกี่ยวข้องหลาย

ฝ่าย หากส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มีความร่วมมือร่วมใจกันจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นหัวใจหลักในการทำงานผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและพร้อมที่จะมีการประเมินการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ตลอดเวลา เพื่อช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทราบข้อบกพร่องของการดำเนินการ แก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่ต้องทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ทันสมัยจะช่วยให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเป้าหมายของในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการทำงานตามขั้นตอนการดำเนินงานและมีการบันทึกหลักฐานที่สามารถตรวจสอบและประเมินได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อวยชัย ศรีตระกูล ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่าผู้บริหารครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมสำคัญในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการพัฒนาและสรุปผลการทำงานร่วมกันอยู่เสมอ การประสานงานเป็นหัวใจของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูต้องใช้ทักษะการประสานงานรอบด้าน ใช้เทคนิคการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างสัมพันธภาพอันดี เพื่อให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จ (อวยชัย ศรีตระกูล, 2556) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมสุข อันตระโลก ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสว่างแดนดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการโดย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การประชุมปรึกษาหารือ 3) การนิเทศภายใน พบว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.1 (เกษมสุข อันตระโลก, 2557)

3. ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากกระบวนการของการได้มาของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ผ่านกระบวนการที่ผ่านผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ทำให้รูปแบบที่ได้มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานจริงภายในพื้นที่ และเป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งระบุไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบการทำงานที่มีกระบวนการชัดเจน ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องศึกษาบทบาทหน้าที่ตามกรอบการทำงานให้ชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ อุดแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง ดำเนินงานวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนยางคำพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนยางคำพิทยาคมดำเนินงานโดยการจัดอบรมครู จากการศึกษาดูงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น จัดทำคู่มือเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียน จัดระบบการนิเทศติดตามช่วยเหลือครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบครบวงจร ชี้แจงและทำความเข้าใจกับครูผู้รับผิดชอบในการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนได้ทำขึ้นผลการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย มีขั้นตอนการปฏิบัติและตรวจสอบการปฏิบัติทุกขั้นตอนเป็นระบบประเมินผลจากระดับชั้นเรียนช่วงชั้นและระดับโรงเรียน ตามลำดับ (อมรรัตน์ อุดแก้ว, 2554) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย มังคลาด ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 อำเภोजุน จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 อำเภोजุน จังหวัดพะเยา โดยรวมและดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการส่งต่อ ตามลำดับ และคณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก (อรทัย มังคลาด, 2557)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนากระบวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี เป็นการศึกษาองค์ประกอบ พัฒนา และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยม โดยมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเจตคติและทัศนคติของผู้เกี่ยวข้อง ด้านความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผล และด้านการปรับปรุงพัฒนา เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือในโรงเรียนมัธยม ให้มีการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่ควรจะศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป ดังนี้ 1) ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขตอื่น เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาพิจารณาจุดเด่น และจุดด้อยของแต่ละเขตการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้ไป

พัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป 2) ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อลดปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามสปอร์ตซินดิเคท จำกัด.
- _____. (2553). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- เกษมสุข อันตระโลก. (2557). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสว่างแดนดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เทอดศักดิ์ ถาวรสุทธิ. (2546). การศึกษาแนวทางพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส ปีการศึกษา 2545. ใน วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธัญพร ทอดล และคณะ. (2545). ความพึงพอใจของข้าราชการครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชูศรี พันธ์วัฒนา. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคมจังหวัดเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ยุวดี ปันงา. (2554). พัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลวัดไชย ชุมพลขณะสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายัณห์ พรหมใส. (2548). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อมรรัตน์ อุดแก้ว. (2554). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนยางคำพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อรัญ มังคลาด. (2557). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 อำเภอจันทบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อวยชัย ศรีตระกูล. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15(4), 85-95.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.